

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen tuottama työkalu

Kuvaus palveluyksikön raportin minimisisällöksi asiakkaisiin ja potilaisiin kohdistuvista epäkohta ja vaaratapahtumailmoituksista

– henkilöstön, asiakkaiden, potilaiden ja läheisten tekemät ilmoitukset

Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian toimenpideohjelma¹ edellyttää palveluyksiköiltä avointa organisaatioiden sisäistä raportointia asiakkaisiin ja potilaisiin kohdistuvista epäkohta²- ja vaaratapahtumista. Palveluyksiköt raportoivat epäkohta- ja vaaratapahtumailmoituksista hyvinvointialueella sovitun käytännön mukaisesti.

Hyvinvointialue määrittelee organisaatioiden sisäiseen raportointiin tulevat asiat ja käyttää tarvittaessa minimisisältövaatimusten kuvausta tukena raportoinnissa. Palveluyksiköt hyödyntävät ilmoituksista saatavan tiedon oman toimintansa kehittämiseen sekä raportoivat epäkohta- ja vaaratapahtumailmoituksista oman palvelu- tai toimialueensa johdolle säännöllisesti.

Palveluyksiköt voivat raportoida minimisisällön lisäksi tarpeellisiksi arvioimiaan sisältöjä. Tuloksia ei pääsääntöisesti voi käyttää organisaatioiden välisessä vertailussa erilaisten ilmoituskäytäntöjen vuoksi.

Eri järjestelmistä saatavien mittarien tuottaman tiedon minimisisältö koskien sosiaali- ja terveydenhuollon epäkohta²- ja vaaratapahtumailmoituksia:

1. Asiakkaisiin ja potilaisiin kohdistuvien kaikkien epäkohta- ja vaaratapahtumailmoitusten lukumäärä(t) (käsitellyt ja käsittelemättömät) ja vertailu edellisen vastaavan ajanjakson lukumääriin.
2. ”Tapahtui asiakkaalle/potilaalle” epäkohta- ja vaaratapahtumailmoitusten %-osuus kaikista asiakkaisiin/potilaisiin kohdistuneista ilmoituksista.
3. Asiakkaiden, potilaiden ja läheisten tekemien ilmoitusten %-osuus kaikista asiakkaisiin/potilaisiin kohdistuneista ilmoituksista.
4. Käsiteltyjen, kehittämis ehdotuksia sisältäneiden ilmoitusten ja korjaavien toimenpide-ehdotusten %-osuus kaikista käsitellyistä ilmoituksista.
5. Kolme yleisintä asiakkaisiin/potilaisiin kohdistuneiden ilmoitusten tyyppiä sanallisesti sekä lukumäärällisesti ja vertailu edellisen vastaavan ajanjakson lukumäärään.
6. Asiakkaisiin/potilaisiin kohdistuneiden vakavien³ vaaratapahtumien %-osuus kaikista ilmoituksista.

¹ [Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian toimenpideohjelma palvelunjärjestäjille ja -tuottajille 2022-2026](#) (toimenpide 2.3.5)

² Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023), 29§ Palveluntuottajan ja henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

³ Vakavien vaaratapahtumien tutkintaopas (STM 2023): *Vakava vaaratapahtuma*: Vakavassa vaaratapahtumassa asiakkaalle/potilaalle on aiheutunut tai olisi voinut aiheutua vakavaa tai huomattavaa pysyvää haittaa, taikka hänen henkeensä tai turvallisuuteensa kohdistuu vakava vaara. Vakavaksi haitaksi katsotaan tyypillisesti kuolemaan johtanut, henkeä uhannut, sairaalahoitoon aloittamiseen tai jatkamiseen, pysyvään tai merkittävään vammaan, toimintaesteisyyteen tai -kyvyttömyyteen johtanut tilanne. Vakava vaaratapahtuma on myös tilanne, jossa uhka kohdistuu suureen joukkoon asiakkaita/potilaita.

Tämä dokumentti on laadittu Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian toimenpideohjelman strategiaryhmässä 2.3 (aik. suunnitteluryhmä). Lisäksi se on ollut kommenttikierroksella Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen Asiakas- ja potilasturvallisuusverkostossa, Sosiaalialan asiantuntijatyöryhmässä ja arvioitavana Mittaroinnin konsensusryhmässä sekä hyväksytty Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen Asiantuntijaneuvostossa 13.11.2023.

Lisätietoja Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus (noharm@ovph.fi). Julkaistu 28.11.2023. Julkaisija Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus. www.asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi Työkalun päivitystarve tarkistetaan vuosittain.